

Foto:Unsplash

Förundran över skapelsen och uppmuntran till kristen vårdpersonal

ARTIKELTEXTEN ÄR EN SAMMANFATTNING AV ETT INSPIRERANDE FÖREDRAG SOM ÖVERLÄKARE OCH PATOLOG TOMAS SEIDAL HÖLL UNDER EN TEMADAG 2017 ARRANGERAD AV HÄLSOLÖVET.

Utifrån vilken utgångspunkt man än har så kan man konstatera att de kristna idealen och den kristna människosynen, så som den förmedlas i Bibeln och genom Jesu exempel, är den viktigaste inspirationskällan man kan tänka sig för sjukvården. Barmhärtighetstanken är kanske det viktigaste man kan förmedla ifrån det Nya testamentet – Guds barmhärtighet som visar sig på olika sätt.

Hela världens incitament, hela tanken om att ta vara på andra människor, att stötta de svaga får oerhört mycket näring i bibelordet.

Ett högt människovärde

”Den gyllene regeln” och ”Det dubbla kärleksbudet” samt från Guds bud ”att vi icke skall dräpa” är tre centrala bibelord och väldigt viktiga som inspirationskälla för hela världen. Synen att Gud har skapat människan, och naturligtvis genom vår tro är en levande skapare som vakar över och vårdar människan under tiden, är den enda fasta klippa vi kan stå på när vi ska försvara ett högt människovärde. Det finns flera exempel i bibeln som tydliggör det här och hela Jesu undervisning handlar om detta. Det finns många exempel där Jesus tar sig an sjukdom, tar sig an avvikelser från det som är meningen med människan, tar sig an psykisk och fysisk ohälsa. Jesus avvisar aldrig en sjuk människa, utan möter dem. Det är modellen för hur vi ska förhålla oss i sjukvården och vi kristna kan alltså vila på ett väldigt gott exempel och en god inspirationskälla, nämligen Jesus. När vi möter människor som är sjuka har vi en hel arsenal av åtgärder. Modern sjukvård är oerhört

avancerad både när det gäller diagnostik, terapi och rehabilitering vilka utgör sjukvårdens tre delar. Vi har lärt oss hur man kan behandla på ett effektivt sätt vad gäller många sjukdomar. Bönen hör också hemma här. Vi kan be om ett övernaturligt läkande och helande som vi själva inte kan förstå och som vi inte kan förklara eller producera på ett vetenskapligt sätt men som vi ska vara öppna för. Den öppenheten handlar om att man tar Guds resurser i anspråk i en kontext som är i enlighet med Guds ord och bibelns exempel.

”Cellsamt”

Jag brukar få den här enfaldiga frågan: ”Du som är läkare (underförstått: du som är lite smart) kan väl inte tro på Gud?”

Det är ju precis tvärtom, för ju mer man studerar desto mer ökar fascinationen. Som exempel kan jag nämna att människokroppen består av åttatusen miljarder celler som har en kärna i sig. Varje dag bildas ett par hundra miljarder nya celler. På senare år har man kartlagt vad våra gener har för betydelse. Vi vet att dessa tjugotvåusen generna kan instruera cellen som finns utanför kärnan med hjälp av små budbärare som kallas för RNA. I cellerna finns en proteinfabrik som kan bilda en miljon olika proteiner i varje cell. Då kan man ana lite av hur otroligt mycket information som nybildas och som förs vidare hela tiden när det bildas nya celler som alla innehåller denna information. Fascinationen ökar när man tänker på att den första cellen som var jag, när min pappas spermie och mammas ägg sammansmälte till en ny cell, dess innehåll av tjugotvåusen gener och den kapaciteten de har – finns kvar i alla mina celler. Man kan säga att minnet av befruktningen är bevarad i alla miljarder celler och i de miljoners celler som nybildas i min kropp varje dag. Teoretiskt sätt kan man säga att varje cellkärna i min kropp är identisk med den cellkärna som var jag från start, vad gäller det genetiska innehållet. Så småningom blir cellerna sub-specialiserade, experter inom vissa områden. En del sitter i hjärnan, med kärna i, med samma dna-innehåll, en del sitter i njurarna, en del i urinblåsan, några sitter i tungan, andra sitter i stortån, men alla är identiska i genetisk bemärkelse. Så jag är inte bara unik som människa, utan mina celler är unika. Om jag tar en cell från mig och en från någon annan så kan man visa att det finns en skillnad för de är inte identiska. Den här fascinationen ökar ju mer man lär sig! Jag måste säga att det inte är något som knäcker min tro utan det snarare stärker min tro, när jag ser hur otroligt smart det här är upplagt.

Den här förundran över hur organsystemen fungerar, hur cellerna fungerar ställer oss inför Skaparens visdom, och vi kan bara buga och falla på knä. Det är så utomordentligt imponerande och smart!

Hjärtat är centralt

Ett annat fascinerande exempel är hjärtat, det organ som nämns mest i bibeln. Det är fantastiskt att läsa och förstå att hjärtat inte bara är en muskel som pumpar blod utan hjärtat är verkligen kroppens centrum. Det går mer information från hjärtat till hjärnan än från hjärnan till hjärtat. Det fick inte jag lära mig när jag läste medicin utan då var det att hjärtat styrdes framför allt från nervus vagus, och andra nerver som kommer från hjärnan. Men det är faktiskt det omvända att det är mer information som går från vårt hjärta till hjärnan. Det står inte så mycket om hjärna i bibeln, inte heller om njure och mjälte, men det står ganska mycket om hjärtat och det är ingen tillfällighet. Vi kan med inspiration av vår kristna tro och bibelordet förmedla hopp som ingen annan. Det finns en lärkar-regel: ibland bota, ofta lindra, alltid trösta. Det är som ett grundprincip man kan vila mot. Vi kan när det gäller boten – be, när det gäller lindring – be och trösta. Vi kan förmedla hopp även när det är hopplöst. Den kristna tron har det himmelska hoppet, det eviga hoppet, men också ett hopp för detta livet. Evigheten börjar inte i morgon, den har börjat för längesedan.

Samvetet en resurs

Jag tror att samvetet är Guds viskning i mitt hjärta. Det är en av mina viktigaste länkar till min Skapare. Även om jag inte skulle be eller läsa Guds ord så har jag en kontakt med gudsligheten i att vilja göra gott. Det uttrycks bland annat i vårt samvete och därför är samvetet en oerhört viktig

resurs för vårdpersonal. Samvetet behöver uppmuntras. Vi behöver definitivt stå bakom de människor som ställer sig i frontlinjen och vill försvara samvetet. Vi ska ta avstånd från dem som förhånar och säger att vi inte ska bry oss om samvetet. Om jag kommer till doktorn eller sjukvården och får välja att bli vårdad av samvetsömma eller samvetlösa individer, så vet jag i alla fall vad jag väljer. Jag tror att de flesta människor vill ha människor med samvete runt omkring sig istället för människor som är cyniska, likgiltiga och samvetlösa. Det är hårt att beskylla någon för att vara samvetlös, för om man inte lyssnar till viskningen i hjärtat så har man klippt av kontakten mellan sitt handlande, sitt etos (etiskt grundåskådning) och sitt credo (trosbekännelse) som man bekänner sig till och vill verka för. Jag vågar säga att all sjukvårdspersonal, med få undantag, har ett credo i botten, för alla människor måste ha ett credo. Frågan är vad den bekännelsen innehåller. Samvetet är en jätteresurs. Bra vårdpersonal har stort och ömt samvete. Dålig vårdpersonal har väldigt lite samvete. Jag tror och hoppas att det inte finns några som är samvetlösa, vare sig i vården eller någon annanstans, men det kanske det gör. Vi behöver uppmuntra människor som vågar stå för motkraften och som är samvetets försvarare.

Vår kallelse

Vi har alla en kallelse. Det finns en universell kallelse, men också en personlig kallelse till var och en av oss. Vi ska ta parti för den svage och det gör vi med Kristus som förebild. När vi jobbar med sjuka människor så har vi rika möjligheter att ta parti för den svage därför att vi har människor som på olika sätt är svaga i världens ögon, runt omkring oss.

- * Vi är inte ensamma utan vi är flera. Sök gemenskap med andra människor som har samma tro på det sjukhus/vårdcentral du arbetar på. Vi behöver varandra.
- * Hämta inspiration i bibeln när det gäller incitament till att bli god vårdpersonal.
- * Vi behöver naturligtvis be för oss själva och självklart för våra patienter. Be också för dina kollegor.
- * Lyssna till samvetet! Jag tror att handla mot sitt samvete gör människor hårda och på lång sikt svaga och sjuka. Jag tror att samvetet är en kraftkälla.
- * Vi kan förmedla hopp. Vi ska inte blygas för evangeliet. Vi kan alltid förmedla hopp även om sjukvården kommer till korta, eller att åldern tar ut sin rätt, eller att människor dör, är sjuka, svaga, eller illa ute så finns det alltid ett hopp.
- * Vi ska försöka vara förebilder i att vara goda medarbetare, att vara plikttrogna, att göra vårt bästa, att inte lämna andra i sticket, att sträcka oss lite extra och att visa på det goda exemplet hela tiden. Men samtidigt är det så att det inte är vi som förändrar en situation, inte vi som ska framstå som jätteduktiga hela tiden utan vi ska söka Guds välsignelser, så att vi inte går i egen kraft utan att det vi gör blir välsignat.

Text: Tomas Seidal, renskriven och sammanfattad av Anita R Broomé